ꝗtitatis: quia determiata foꝛma requirit determinatā q̃titatē. Jtē. S. T. q. de aīa ar. xix. ad quintū. ad hoc ꝙ aliquid ſit idē numero ſufficit ꝙ pꝛicipia eſſentialia ſint eadem numero nō aūt requiritur ꝙ ꝓpꝛietates ⁊ accidentia ſint eadē nūero. Et vtraqꝫ opinio ꝓbabilis eſt. Sed dato ꝙ pꝛia opinio ſit vera Nōne tn̄ grādiſputatōis pt admitti ꝙ q̃titas poſſit ſeparari. Quidā dicūt ꝙ ex impoſſibili ſequitur quodlibet ⁊ ideo dicūt duo cōtradictoꝛia ſeq̄ ex illa ſuppoſitione ⁊ ita ſi queratur ab eis. An ſecluſa q̃titate ſubſtantia ſit diuiſibilis hoc pōt intelligi dupliciter vel de ſecluſione .i. ſeparatione ſm rē vel ſecundum intellectum. Si pꝛimum tūc dicunt ꝙ ſecluſa q̃titate ſubſtantia eſt et non eſt diuiſibilis. ſꝫ contra hoc videtur eſſe fuga queſtionis mota eſt autem queſtio pꝛincipaliter ad ſciendū quod eſt pꝛincipium per ſe diuiſibilitatis. Jtem phūs. iiij. phiſicorum arguit poſito ꝙ eſſet aliquod ſpaciū et non haberet coꝛpꝰ ſenſibile ſed ſonū vel coloꝛē querit vtrū eſſet vacuū. Et rn̄det ꝙ ſi natū eſſet recipere coꝛpꝰ eſſet vacuū. Si non. nō ergo tali poſita poſitione q̄ tamen ſm ipm ponit incōpoſſibilia ſcꝫ accidens ſine ſubiecto poteſt queri de aliquo an ſequat̄ naturali conſequentia. Jtem ſi aliquod eſſentialiter incluſum in aliquo ponatur remoueri ab eo qđ tn̄ nō ſit rō inherētie p̄dicati bn̄ pōt queri an iſto vel illo circūſcripto inſit tale p̄dicatū vel nō etiā q̃tūcūqꝫ poſitū includat ꝯtradictoꝛia vt puta ſi ab hoīe circunſcribatur aīalitas qđ tn̄ includit icōpoſſibilia: ⁊ querat̄ vtrū hoc circunſcripto poſſit hō diſtigui ab aſino videtur determinate poſſe rn̄deri ꝙ ſic: qꝛ ꝑ aīalitatē nō cōueniebat homini ſic diſtingui / ſed per rationalitatem: vnde dicit doctoꝛ ſubtilis in i. licet poſitio que ſtatim ex intellectu ſuo includit contradictoꝛia non poſſit admitti tn̄ illa q̄ in intellectu ſuo tm̄ vnū cōtradictoꝛiū includit ⁊ nō aliud niſi ꝑ cōſequētiā accidentalē .i. materialē vel per locos extrinſecos bene videtur poſſe admitti. qꝛ tali poſitione poſita pn̄t ſuſtineri regule diſputationis poteſt eīn concedi ſequēs ꝯn̄a eſſentiali ⁊ negari repugnans ſequēs per locū extrinſecū. Sed cōtra neceſſarium nunqꝫ eſt negandū ſed ꝯn̄a bona per locū extrinſecū eſt neceſſaria ergo non eſt neganda. Jtē omne impoſſibile implicat contradictionē ergo in quolibet impoſſibili icluditur oppoſitū pꝛimi pꝛincipij ergo non eſt admittēdū. Et hoc multi arbitrātur dicētes ex quolibet impoſſibili ſequi quodlibꝫ et petrus de alliaco dicit pꝛopter hoc ꝙ diſſentiēs pꝛimo pꝛicipio errat in fide quia ex oppoſito pꝛimi pꝛicipij ſequitur oppoſitū cuiuſlibet articuli. Sed hoc parū valet qꝛ tunc ſm eū omnis aſſentiens alicui impoſſibili erraret i fide qđ patet eſſe falſum de aſſentiente huic mundus nō potuit eſſe ab eterno.

¶ Pꝛo reſponſione ad articulum notandum eſt ꝙ multiplices ſunt partes in compoſito ſcilicet eſſentiales vt materia et foꝛma. Alie ſunt partes quantitatiue vt manus ⁊ pedes ⁊ iterū manꝰ et pedes pn̄t capi vt dicāt abſolute hanc partē ſubſtātie vel alio modo vt dicāt partē ſubſtātie ſic figuratam.

¶ Notandū ſm. S. T. in. iiij. d. xvj. q. j. ar. j. q. iij. ꝙ duplices ſunt partes integrales quedā ſunt partes q̃titatis que ſunt quandoqꝫ vnius rationis vt i totis homogeneis quandoqꝫ vero diuerſarum rationum vt in totis etherogeneis quedā vero ſunt partes eſſentie ſicut materia ⁊ foꝛma non q̃titatis: et hec ſemper ſunt diuerſarum rationum ⁊ habent oꝛdinem nature ad inuicem: ⁊ quandoqꝫ etiam oꝛdinē tempoꝛis. Jtem vt patet ibidem ad ſecundum quedam ſunt partes permanentium. Alie ſunt partes ſucceſſiuoꝛum et i iſtis ex qualibet parte poteſt concludi totum vt bene ſequitur hoꝛa tercia eſt ergo dies eſt non tamen totum de vna parte pꝛedicatur non enim dicimus ꝙ hoꝛa ſit dies ſed tamen de omnibus partibus ſimul acceptis aliquo modo inuenitur pꝛedicari ſcilicet impꝛopꝛie et coniunctim Ex his patet ꝙ nō omnis pars integralis eſt pars q̃titatiua ⁊ ꝙ a ſctō Thoma materia vocat̄ pars integralis tunc ſit concluſio.

¶ Secluſa q̃titate ſubſtātia aliqua eſt diuiſibilis ꝓbatur: quia ſecluſa q̃titate ab homine adhuc materia non eſſet eius foꝛma. Secundo dico ꝙ ſecluſa q̃titate hoc eſt materia per intellectū accepta ſine q̃titate ipſa non eſt diuiſibilis.

¶ Sed notandū ꝙ dupliciter materia ſine ſubſtantia ſeparatur a quantitate ſecundum intellectum. vnomodo ſic ꝙ materia nullam intelligatur habere habitudinem ad quācunqꝫ quātitatem. Alio mō ꝙ non intelligatur actu eſſe ſub q̃titate: ⁊ pꝛio mō dico ꝙ ſecluſa q̃titate nulle ſunt partes i quacūqꝫ ſubſtantia nec ſubſtantia eſt amplius in infinitū diuiſibilis: quia philoſophus dicit hic ꝙ ſoli q̃titati conueniunt finitum ⁊ infinitum idem. v. metha. T. c. xviij. dicit ꝙ quātum dicitur quod eſt diuiſibile in eis que inſunt quoꝛum vtrūqꝫ aut ſingulum vnū quid eſt vbi dicitur a ſancto Thoma ꝙ ratio q̃titatis eſt eſſe diuiſibile in ea que inſunt ſecluſa ergo ea nihil eſt diuiſibile. Sꝫ dices ꝙ ſecluſa q̃titate ſubſtantia eſt diuiſibilis entitatiue ſed non q̃titatiue ſed Contra tunc phūs diffiniret idē per ſeipſum qꝛ diffiniret q̃tum per eſſe diuiſibile q̃titatiue. Jtē quicquid conuenit alicui pꝛimo ⁊ per ſe non poteſt alteri cōuenire niſi per ipſum ſed diuiſibilitas i partes eiuſdem rationis cōuenit q̃titati pꝛio ⁊ per ſe igitur nulli cōuenit ſecluſa q̃titate maioꝛ patet. i. poſte. vbi dicitur pꝛimū et per ſe dico cui nō ꝑ alterum ſed per ipſum alteri. Jtem oīe diuiſibile vel diuiditur in partes diſcretas vel in partes cōtinuas ⁊ quodcunqꝫ detur ſequitur ꝙ ſit quantum. Jtē omne diuiſibile eſt maius ſua parte ergo eſt quātū. Jtē tunc in ſoꝛte eſſent due diuiſibilitates vna ſcꝫ per quātitatē et altera q̄ conuenit ei ſecluſa q̃titate ⁊ ſic vna ſuꝑflueret. Jtē querit̄ quomodo diſtinguerētur partes ſoꝛtis ſecluſa q̃titate non per foꝛmā ſubſtantialem quia eadem eſt nec per accidētalem: quia nullam haberet ſed dices ꝙ partes ſoꝛtis diſtinguerentur ſeipſis: qꝛ hec eſt ⁊ illa eſt ⁊ hec nō eſt illa ⁊ eodē modo dicunt ſoꝛtem diſtingui ſeipſo a platone: quia ſoꝛtes non eſt plato. Sed contra ſequeretur ꝙ natura humana non eſſet multiplicabilis: quia ſm ſe ineſſet ei oppoſitum vt patet ſm hāc opinionem. Jtem tunc indiuidua eſſent pꝛio diuerſa et ſic in nullo cōuenirent patet ꝯn̄a qꝛ ſeipſis pꝛimo diſtingūtur. Jtem ſoꝛtes et plato alio ꝯueniūt ⁊ alio differunt ergo non ſe toto diſtingunt̄. Jtem hic lapis diſtinguitur ab illo non autem ex natura lapidis quia alias quod non eſſet hic lapis nō eſſet lapis ergo eſt aliquid pꝛeter naturam lapidis quo vnus ab alio diſtinguitur. Jtem operari realiter pꝛius ineſt indiuiduo q̄ꝫ ſpeciei ergo aliquid eſt in eo quod non eſt in ſpecie.

¶ Notādū pꝛeterea ꝙ quidā dixerūt ꝙ ſecluſa q̃titate totū haberet ꝑtes ſed nō diſtinctas ſm ſitus pꝫ aūt ex p̄dictis ꝙ nullomō haberet partes eiuſdē rationis vnde. S. T. dicit. j. q. l. ar. ij. ꝙ materia nō